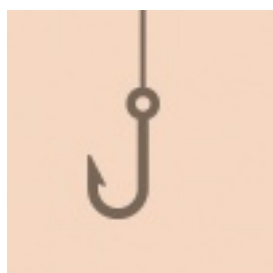

Internetová rizika a jak je poznat

Internet nabízí spoustu možností – od studia přes komunikaci až po práci. Zároveň je ale i místem, kde číhají různé nástrahy: podvodné e-maily, škodlivé odkazy nebo viry. Stačí chvilka nepozornosti a vaše data, hesla či zařízení mohou být v ohrožení. Na této stránce najdete přehled těch nejčastějších typů útoků, jak je poznat a jak se jim vyhnout. Aktuální varování před útoky, doporučení a přehled typických podvodů najdete v sekci [Aktuální hrozby ÚVT](#).

Phishing - když vám někdo "háze návnadu"

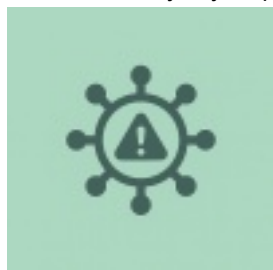
Phishing je nejčastější typ útoku, který přichází e-mailem, SMS zprávou nebo přes sociální síť. Cílem je vylákat z vás přihlašovací údaje, číslo karty nebo jiné citlivé informace. Útočník se obvykle vydává za univerzitu, banku, dopravní službu nebo jinou důvěryhodnou instituci.

Jak Phishing poznáte?

- Zpráva na vás tlačí k okamžité akci (např. "obnovte účet", "klikněte ihned" nebo "hrozí zablokování").
- Odkaz vede na podezřelou nebo neznámou adresu - často se jen nepatrně liší (např. cuni-login.net místo cuni.cz)
- Zdánlivě oficiální e-mail obsahuje gramatické chyby, podivné fráze nebo logické nesmysly.
- Odesílatel chce vaše heslo, číslo karty nebo jiné soukromé údaje.

Jak se bránit?

- Nikdy neklikejte na odkazy v podezřelých e-mailech.
- Hesla nezasílejte mimo oficiální přihlašovací stránky.
- Nikdy nikomu nesdělujte své heslo.
- Pokud si nejste jistí, přepošlete e-mail fakultní podpoře - raději ověřit, než litovat.

Malware - viry, spyware, ransomware

Malware je škodlivý software, který se může dostat do vašeho počítače nebo telefonu, poškodit zařízení nebo ukrást data.

Nejčastější typy:

Viry - šíří se přes infikované soubory, flash disky nebo přílohy e-mailů.

Spyware - sleduje co děláte, sbírá údaje a data odesílá útočníkům.

Ransomware - zamkne vaše soubory a požaduje výkupné za jejich odemčení.

Jak se chránit?

- Používejte **aktuální antivirový program** a mějte zapnuté automatické aktualizace.
- Neinstalujte programy z neznámých webů.
- Neotevírejte přílohy od lidí, které neznáte - ani když to "vypadá důvěryhodně".

Spam - nevyžádaná pošta

Spam jsou nevyžádané e-maily, které mohou být jen obtěžující reklamou, ale někdy také nebezpečné. Některé spamy obsahují odkazy na podvodné weby nebo škodlivé soubory.

Jak s ním naložit?

- Spam neotvírejte, nemažte ručně – použijte funkci „Označit jako spam“.
- Nikdy nereagujte a neklikejte na odkazy „odhlásit odběr“, pokud si nejste jistí, odkud e-mail pochází.
- Aktualizujte filtry nevyžádané pošty – většina e-mailových služeb to dělá automaticky.

Sociální inženýrství - když vás útočník manipuluje

Ne všechny útoky jsou technické – často útočník zneužívá naši důvěřivost nebo snahu pomoci.

Jak to vypadá?

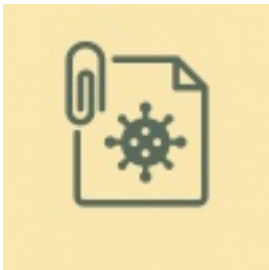
- Někdo vám zavolá a tvrdí, že je z IT podpory – a potřebuje vaše heslo.
- Někdo se vydává za vedoucího / za kolegu, který „rychle potřebuje přístup“ k dokumentu.
- Dostanete e-mail s logem univerzity a výzvou ke „kontrolě účtu“.

Jak reagovat?

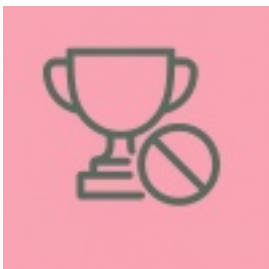
- Nikdy neposkytujte heslo, PIN ani jiné přístupové údaje – IT podpora je po vás NIKDY chtít nebude.
- Pokud si nejste jistí, ověřte si situaci oficiální cestou (telefonicky, osobně nebo přes univerzitní e-mail).

Falešné webové stránky - vypadají jako originál, ale kradou data.

Podvodné přílohy - obsahují škodlivý software.

Podvodné soutěže a investiční nabídky - lákají na zisky, které neexistují.

„Vyhráli jste nový iPhone!“ nebo „Zhodnoťte své úspory o 500 % během týdne!“ Zní to lákavě – ale ve skutečnosti jde téměř vždy o podvod.

Jak se nenechat natchytat?

- Pokud je nabídka „až příliš dobrá, aby byla pravda“, většinou pravda není.
- Nikdy neposílejte peníze ani osobní údaje neznámým subjektům.
- U e-shopů si vždy ověřte, že používají zabezpečené připojení (<https://>) a mají reálné kontaktní údaje.

Jak riziko poznat?

Web nebo e-mail "působí podezřele" nebo obsahuje chyby. Odesílatel není z univerzitní domény. Jste tlačeni k rychlé akci ("musíte ihned kliknout").

E-mail / zpráva po vás chce vaše heslo nebo jiné citlivé údaje.

Pokud si nejste jistí, **raději neklikejte a kontaktujte IT podporu** své fakulty.

Často kladené dotazy (FAQ)

Dostal/a jsem e-mail s logem UK, ale něco mi na něm neseďí. Co mám dělat?

- Zkontrolujte adresu odesílatele. Pokud nekončí na @cuni.cz nebo působí podezřele, e-mail neotvírejte a nahlaste ho IT podpoře.

Jak poznám falešnou webovou stránku?

- Zkontrolujte adresu – měla by začínat <https://> a patřit do domény .cuni.cz nebo jiné oficiální domény instituce.

Mám kliknout na odkaz pro „obnovení účtu“, který mi přišel e-mailem?

- Ne! Nikdy nezadávejte své přihlašovací údaje přes odkazy v e-mailech. Přihlašujte se vždy ručně přes oficiální web UK.

Co dělat, když jsem klikl/a na podezřelý odkaz nebo otevřel/a přílohu?

- Okamžitě odpojte zařízení od internetu, spusťte antivirovou kontrolu a kontaktujte IT podporu.

Jak zabránit tomu, aby mi chodilo tolik spamu?

- Používejte univerzitní e-mail a nepište svou adresu veřejně na weby či fóra.
- Nevplňujte formuláře na neověřených stránkách a využívejte spamové filtry.

Potřebujete poradit nebo nahlásit bezpečnostní incident? Podrobný postup najdete v sekci [Hlášení bezpečnostního incidentu](#), kde se dozvíte, jak incident popsat, komu ho zaslat a jak probíhá řešení.

Jak se bránit internetovým útokům v 5 bodech

Dávejte si pozor na odkazy

Nikdy neklikejte na odkazy v e-mailech, které vypadají podezřele. Přihlašujte se vždy přes oficiální stránky UK.

Neprozrazujte svá hesla

Ani IT pracovníci po vás nikdy nebudou chtít heslo. Pokud o něj někdo žádá, jde o podvod.

Aktualizujte zařízení

Pravidelné aktualizace chrání váš počítač i mobil před útoky a viry.

Kontrolujte, odkud zprávy přicházejí

Ověřte adresu odesílatele – pokud nekončí na @cuni.cz nebo vypadá divně, buďte opatrní.

Když si nejste jistí – neklikejte!

Raději si ověřte zprávu u IT podpory. Opatrnost se vždy vyplatí.